

Skatter och bidrag för regioner 2025

Innehållsförteckning

Förord	3
Modellen "Skatter och bidrag för regioner"	4
Modellens uppbyggnad	4
Uppdatering av modellen	6
Övrig information	9
Beskrivning av de nio bladen	10

Förord

Modellen Skatter och bidrag har tagits fram av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) som ett verktyg för att underlätta för regionerna att beräkna sina inkomster. Modellen är gjord i programmet Excel.

Med hjälp av modellen kan man med olika antaganden om skattesats och om hur regionens befolkning och skatteunderlaget i riket utvecklas göra egna beräkningar över regionens intäkter för innevarande år samt de närmaste sju åren.

Med modellen får man också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket.

Vi informerar kontinuerligt om hur ändrade förutsättningar ska matas in i modellen. En gång om året uppdaterar vi hela modellen. På efterfrågan kan vi också anordna seminarier för medlemmarna, med utbildning både i hur man använder modellen och hur utjämningsystemet fungerar.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för regionens ekonomi- eller finansfunktion.

Stockholm i februari 2025

Erik Törnblom

Sektionen för ekonomisk analys

Modellen ”Skatter och bidrag för regioner”

I modellen Skatter och bidrag kan regionen göra prognoser över sina skatte- och bidragsintäkter för innevarande år plus sju år framåt. Man kan se effekterna på intäkterna av olika antaganden för skatteunderlagsutvecklingen i riket samt skatteunderlags- och befolkningsutvecklingen i det egna länet.

En förhoppning med modellen är att den ska ge ökad förståelse för konstruktionen av statsbidraget och utjämningsystemet.

När förutsättningarna för beräkningarna ändras, till exempel om det sker regleringar som påverkar statsbidragets storlek, behöver också modellen uppdateras med de nya förutsättningarna. Ändringarna framgår i våra utskick om budgetförutsättningar.

Modellen får endast kopieras för användning inom den egna organisationen.

Modellens uppbyggnad

För att modellen ska bli lätt att överblicka används 9 olika blad i Excel, som man kan flytta sig mellan genom att klicka på bladens namn längst ner på skärmen.

En ingående genomgång av de olika bladen framgår av avsnittet ”Beskrivning av de nio bladen”. I korthet innehåller de olika bladen följande uppgifter:

Blad 1 – Totala intäkter

I bladet redovisas resultatet av beräkningarna, det vill säga regionens intäkter av skatter och bidrag. Intäkterna är uppdelade i skatteintäkter, inkomstutjämning, kostnadsutjämning, regleringsbidrag/avgift, och strukturbidrag. Dessutom redovisas slutavräkningarna.

Blad 2 – Indata

Innehåller de bakgrundsuppgifter, både för länet och för riket, som används i de beräkningar som redovisas i övriga blad. Det gäller bland annat prognoser för uppräkningsfaktorer, befolkningsutveckling, inkomstutjämningsbidrag och regleringspost. I bladet kan också regionen lägga in egna antaganden.

Blad 3 – Inkomstutjämnning

Här redovisas de olika beräkningsstegen i inkomstutjämnningen. Det går att välja om beräkningarna ska göras utifrån olika riksprognos eller egna antaganden.

Blad 4 – Kostnadsutjämnning

I dagsläget går det inte att göra någon prognos på kostnadsutjämnningen förutom befolkningsförändringar. För övriga delmodeller redovisas istället senaste utfall och eventuella prognoser från SKR eller SCB.

Blad 5 – Strukturbidrag

Här redovisas strukturbidraget.

Blad 6 – Befolkningsförändringar

Här redovisas beräkningen för eftersläpningsersättning, som ingår i kostnadsutjämnningen.

Blad 7 – Statsbidrag

Här redovisas de av riksdagen beslutade ramarna för det generella statsbidraget; anslaget för kommunalekonomisk utjämnning.

Blad 8 – Periodisering

Här redovisas skatteintäkter inklusive slutavräkningar.

Blad 9 – Egen uppräkningsfaktor

Hjälptabell för regioner som vill använda egen uppräkningsfaktor för länets skatteunderlagsförändring, byggd på historisk trend.

Att använda modellen

Uppdatering av modellen

En modell används under hela året. Modellen uppdateras i samband med nya planeringsförutsättningar som redovisas i utskick från SKR. I samband med nya planeringsförutsättningar läggs en uppdateringsfil ut på SKR:s webbplats. Filen innehåller de uppgifter som ska bytas ut/läggas till i modellen. Filerna är således "kopplade" till de cirkulär Aktuell Ekonomi om planeringsförutsättningar som SKR ger ut. Användaren spar uppdateringsfilen på sin dator, och genom ett par knapptryckningar uppdateras sedan själva modellen.

Inställningar i Excel

För att den automatiska uppdateringen ska fungera måste säkerhetsnivån i Excel vara inställd så att makron kan användas. Om du behöver ändra säkerhetsnivån i Excel görs detta genom: Utvecklare– Makrosäkerhet. Om fliken Utvecklare inte visas kan du högerklicka på Startfliken och välj Anpassa menyfliken och kryssa sedan för fliken Utvecklare.

Under Makroinställningar väljer du sedan Aktivera alla makron.

I modellen

I modellen finns ett administrationsblad. Administrationsbladet fylls på automatiskt med en kort beskrivning av de variabler som uppdaterats vid respektive utskick. Administrationsbladet visar också vilket datum senaste uppdateringen är gjord och vilken fil samt sökväg uppdateringen gjordes från. Kontrollera att alla uppdateringar är gjorda och att de är gjorda i kronologisk ordning.

Uppdateringen

I samband med varje utskick som innebär förändringar i modellen läggs en uppdateringsfil på SKR:s webbplats på sidan Uppdateringstabell för regioner:

<https://skr.se/ekonomijuridik/ekonomi/budgetochplanering/skatterochbidragregioner/uppdateringregioner.1374.html>

När modellen ska uppdateras laddar användaren hem den aktuella uppdateringsfilen från webbplatsen och sparar den. Detta görs genom att högerklicka på filen, och välja ”Spara mål som”. Spara filen med valfritt namn.

Den modell som ska uppdateras måste vara stängd. Öppna den sparade uppdateringsfilen. Tryck på SKR-logotypen. Nu öppnas en vanlig Öppna-dialogruta i Excel. Välj den modell du vill föra över data till i katalogstrukturen, det vill säga den modell du *senast* uppdaterade. Tryck ”Öppna” och överföringen genomförs. Uppdateringsfilen stängs automatiskt. Glöm inte att spara din modell med nytt namn.

Eftersom varje uppdateringsfil innehåller ny information och inte är ackumulerad måste varje uppdatering göras i den ordning som de kommer. Om du missat någon uppdatering måste du gå tillbaka till den modell innan den missade och uppdatera i tur och ordning de uppdateringsfiler som kommit senare.

Kontrollera i Administrationsbladet i modellen vilka variabler som uppdaterats.

Stäm av den uppdaterade modellen mot Excelfilen ”Prognosunderlag Reg 2025–2032” som finns på SKR:s webbplats på sidan Prognosunderlag för regioner:

<https://skr.se/ekonomijuridik/ekonomi/budgetochplanering/skatteunderlagsprognos/prognosunderlagforregioner.1402.html>

Avstämningen måste göras innan några egna antaganden väljs med knapparna på blad 1 Totala intäkter.

Välj antaganden med knapparna

På blad 1 Totala intäkter väljs de antaganden som ska gälla i den aktuella beräkningen. Detta görs med hjälp av de ”knappar” som finns överst på bladet.

Valen görs genom att klicka på den övre eller undre delen av knappen. Det går att välja vilken kombination som helst för de fem områdena. De tre första knapparna finns också i bladet Inkomstutjämning. Knapparna är länkade till varandra så att ett val i till exempel bladet Totala intäkter också följer med till bladet Inkomstutjämning. I bladet Totala intäkter finns det dessutom en knapp för vilken skattesats (oförändrad eller förändrad) man vill använda i

framskrivningen. Det finns också en knapp för beräkning av statsbidraget (ej värdesäkrat eller värdesäkrat).

Rikets skatteunderlag

Det går att välja om beräkningarna ska göras utifrån prognosen från SKR för skatteunderlagsutvecklingen i riket, utifrån annan prognosmakare såsom ESV eller regeringen eller utifrån regionens egen prognos. Egen prognos läggs in på blad 2, rad 10. Samma format som rad 9 ska användas, det vill säga en ökning på 2,5 procent skrivs 2,5.

Antal invånare

Man kan välja om beräkningarna ska utgå från att antalet invånare i regionen den 1/11 ökar i takt med historisk trend, justerad till SCB:s riksprognos, eller från regionens egen prognos. Egen prognos per 1/11 läggs in på rad 33, blad 2. Observera att det är befolkningen året innan året i kolumnrubriken som ska läggas in.

Eget skatteunderlag

I modellen antas följsamhet mellan befolkningsprognosen och skatteunderlagsutvecklingen. Om befolkningen ökar snabbare än i riket antas också skatteunderlaget göra det. Används egen befolkningsprognos räknar modellen ut en ”egen skatteunderlagstillväxt” på rad 17, blad 2. Denna kan skrivas över.

Om användaren väljer egen befolkningsprognos är rekommendationen att även välja egen prognos på eget skatteunderlag. Om detta inte görs kommer hela effekten av en förändrad befolkning enbart synas på inkomstutjämnningen.

Skattesats

Man kan välja om beräkningarna ska utgå från innevarande års skattesats eller om den ska förändras något eller några år. De länsvisa skattesatserna kan regionen inte påverka.

Statsbidrag

Det generella statsbidraget/anslaget för kommunalekonomisk utjämning fastställs för ett år i taget i budgetpropositionen. I prognosen används anslaget

enligt den senaste budgetpropositionen med eventuella kända förändringar för kommande år.

I scenariot med egen prognos (värdesäkrat) för statsbidraget räknas statsbidragsramen från och med 2028 upp med befolkning och pris (landstingsprisindex). **OBS!** Det finns inga garantier för att statsbidragen verkligen ”värdesäkras”!

Observera att inga ändringar/egna antaganden används i modellens beräkningar om användaren inte själv aktiverar dessa via knapparna.

Övrig information

Understrukna celler/celler med färg

Historiska uppgifter är understrukna för att markera att dessa inte påverkas av olika antaganden. De ska inte heller justeras eftersom värdena är fastslagna. Det gäller till exempel de värden som ligger till grund för beräkningarna av innevarande års intäkter.

Blå celler kommer att fyllas i under året i takt med att uppgifterna blir tillgängliga.

I grå celler skriver användaren in eventuella egna antaganden.

Skyddade celler

Alla celler som innehåller formler och värden som inte bör ändras är skyddade. Detta för att undvika att ändringar görs av misstag. Om man ändå vill ändra något i dessa celler måste skyddet först tas bort. Det görs genom att man går längst upp på skärmen till menyn Granska och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver in *region*. Efter att man gjort sina ändringar bör skyddet helst återinföras genom att man skriver in ett lösenord under Granska/Skydd/ Skydda blad.

Låsta fönsterrutor

Den övre delen av Excelbladet är låst för att det ska vara lättare att se vilka antaganden som är aktiva och i vilken kolumn som uppgifterna för ett visst år finns. Låsningen kan tas bort genom menyn Fönster/Lås upp fönsterrutor.

Ändra i modellen

Vill användaren lägga till blad, diagram, egna beräkningar, kommentarer m.m. så går det alldeles utmärkt. Eventuellt måste **arbetsbokens** skydd tas bort (ibland också bladets skydd). Lösenordet för arbetsboken är *skatt*. Modellens funktion bygger dock på att inga formler tas bort samt att inga namngivna områden ändras/tas bort.

Beskrivning av de nio bladen

Här följer en detaljerad beskrivning av innehållet i de nio olika bladen.

Totala intäkter [blad 1]

Alla uppgifter som redovisas i kronor per invånare (till höger i bladet) avser länets invånarantal den 1/11 året innan prognosåret. Uppgiften hämtas från Indatabladet. Det går att välja mellan invånarantalet enligt riksprognos eller länets egen prognos.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna beräknas utifrån regionens uppräknade skatteunderlag, som hämtas från inkomstutjämningsbladet samt regionens skattesats för respektive år, vilken hämtas från indatabladet. Skatteintäkterna är beroende av vilka antaganden som används för utvecklingen av regionens och rikets skatteunderlag.

Inkomstutjämningsbidrag/avgift

Bidraget (+) beräknas och hämtas från inkomstutjämningsbladet. Inkomstutjämningsbidraget är beroende av vilka antaganden som görs för utvecklingen av skatteunderlaget för regionen och riket samt regionens befolkningsutveckling. Regionen erhåller ett bidrag så länge regionens medelskattkraft ligger under den garanterade nivån.

Avgiften (–) beräknas och hämtas från inkomstutjämningsbladet. Inkomstutjämningsavgiften är beroende av vilka antaganden som görs för utvecklingen av skatteunderlaget för regionen och riket samt regionens befolkningsutveckling. Regionen erlägger en avgift så länge regionens medelskattkraft ligger över den garanterade nivån.

Kostnadsutjämnning

Bidraget (+) eller avgiften (-), i kronor per invånare, hämtas från kostnadsutjämningsbladet.

Regleringsbidrag/avgift

Regleringsbidrag/avgift hämtas från Indatabladet. Det är detta belopp som kommer att ändra sig vid förändringar, dels av statsbidragsgivningen till regionerna, dels vid förändring av vår skatteunderlagsprognos.

Strukturbidrag

Regionens strukturbidrag hämtas från bladet för strukturbidrag (blad 5). Bidraget är fastställt per invånare för hela perioden.

Summa intäkter

Här redovisas summan av de fem ovanstående delarna. Observera att slutavräkningarna inte ingår i beloppet.

Slutavräkning

Slutavräkning av innevarande års skatteintäkter sker i januari två år efter. Denna slutavräkning sker kollektivt för regionerna. Det innebär att slutavräkningen är oberoende av skatteunderlagsutvecklingen i den egna regionen. Istället jämförs summan av alla regioners faktiska skatteintäkter, enligt taxeringen innevarande år, med summan av de preliminärt utbetalda skatterna. Alla regioner erhåller eller betalar ett lika stort belopp i kronor per invånare.

Enligt rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning ska slutavräkningarna periodiseras. I korthet innebär rekommendationen att en kollektiv prognos för redovisningsårets slutavräkning för kommunalskatten ska bokföras i boksluten.

Den prognos som ska användas vid tillämpning av rekommendationen från RKR bygger på SKR:s decemberprognos.

I modellen redovisas tre avräkningsposter:

- Korrigering av uppbokad slutavräkning av föregående års skatteintäkter, det vill säga skillnaden mellan det slutgiltiga utfallet och prognos enligt den uppräkningsfaktor Redovisningsrådet anger för bokslutet (SKR:s decemberprognos).

- Slutavräkning av innevarande års skatteintäkter. Denna prognos utgår från taxering och den uppräkningsfaktor Redovisningsrådet anger för bokslutet (SKR:s decemberprognos). Fram till dess består slutavräkningen av skillnaden mellan preliminärt utbetalda skatteintäkter och SKR:s bedömning av skatteunderlagets utveckling.
- Slutavräkningen av budgetårets preliminärt utbetalda skatteintäkter finns tillgängligt under hösten eftersom avräkningen enligt definition är skillnaden mellan preliminärt utbetalda skatteintäkter och taxeringsutfallet (eller en prognos över det).

Summa intäkter (inklusive slutavräkningar)

Här redovisas summan av de åtta ovanstående posterna. Till skillnad från summan exklusive slutavräkningarna kan denna ändras även för innevarande år på grund av att nya prognoser över slutavräkningen görs.

Indata [blad 2]

Här finns de bakgrundsuppgifter, både för regionen och för riket, som används i beräkningarna. Det är också i detta blad som ändringar av prognosantaganden kan göras när förutsättningarna för beräkningarna ändras.

Uppräkningsfaktorer rikets skatteunderlag

Fastställt för innevarande år

Regeringen fastställer i september de uppräkningsfaktorer som ligger till grund för nästkommande års skatteintäkter och inkomstutjämning. Dessa uppgifter ska inte ändras.

Fastställt för budgetår

När de uppräkningsfaktorer som ligger till grund för budgetårets skatteintäkter fastställs, i samband med budgetpropositionen i september innevarande år, skrivs dessa in på denna rad. Innan uppräkningsfaktorerna är fastställda beräknas skatteintäkter och inkomstutjämning utifrån SKR:s skatteunderlagsprognos.

Sveriges Kommuner och Regioners prognos

SKR:s senaste prognos över skatteunderlagsutvecklingen i riket.

Egna antaganden

Även om de flesta regioner inte har en egen bedömning av skatteunderlagsutvecklingen i riket kan uppgifterna användas till att göra känslighetsanalyser. Exempelvis kan man här välja att skriva in regeringens eller ESV:s prognos på skatteunderlagsutvecklingen.

Beskattningsutfall

Skatteverket presenterar under året flera preliminära beskattningsutfall innan det slutliga fastställs i början av december året efter inkomståret. Här redovisas den procentuella utvecklingen för riket när definitivt utfall finns i början av december.

Prognos slutavräkning

Är SKR:s decemberprognos för aktuellt år. Används vid beräkning av slutavräkningarna.

Uppräkningsfaktorer länets skatteunderlag

Enligt trend

Bygger på länets historiska trend, där totalnivån (alla regioner) överensstämmer med riksprognos.

Egna antaganden

Här redovisas regionens antaganden om den egna skatteunderlagsutvecklingen.

Ett sätt att göra egna bedömningar av regionens skatteunderlagsutveckling är att låta den bero på förhållandet mellan den egna befolkningsutvecklingen i förhållande till rikets. De siffror som står här är ett resultat av denna beräkning. Formlerna kan ersättas med egna uppgifter utan att det påverkar andra delar i modellen. I blad 9 finns en hjälptabell för regioner som vill använda en prognos som bygger på länets historiska trend för skatteunderlagets förändring, justerad för att överensstämma med riksprognos.

Beskattningsutfall

Under andra halvåret presenterar Skatteverket flera preliminära beskattningsutfall avseende inkomsterna året innan. Här framgår den procentuella utvecklingen för regionen och beloppet i tkr syns på rad 22.

Beloppet revideras löpande under hösten. Det slutliga utfallet presenteras i början av december.

Skatteunderlag riket respektive regionen

Beskattningsutfallet för inkomster för riket respektive regionen är grunden för beräkningarna av skatteintäkter och inkomstutjämning. När det preliminära beskattningsutfallet av föregående års inkomster presenteras under andra halvåret skrivs det in för regionen. Beloppet revideras i samband med att Skatteverket successivt reviderar de preliminära utfallen. Beloppet för riket skrivs in först när Skatteverket lämnat sitt definitiva besked i början av december.

Antal invånare den 1/11 året innan i riket

Förändring i procent

Senast kända prognos av befolkningsutvecklingen i riket, vilken beräknas utifrån invånarantalet på raden nedanför.

Antal invånare i riket

På raden redovisas de redan kända invånarantalen i riket samt SCB:s prognos för de följande åren. Antalet invånare i riket den 1/11 respektive år påverkar medelskattkraften samt regleringsbidraget/avgiften, som beräknas i kronor per invånare.

Antal invånare den 1/11 året innan i regionen

Enligt trend

Antalet invånare i regionen om antalet ökar i samma takt som historisk trend, som på totalnivå justeras för att stämma överens med riksprognos.

Egna antaganden

Här redovisas regionens egna antaganden om antalet invånare den 1/11 2025–2031, för prognosåren 2026–2032.

Regionens invånarantal har stor betydelse för inkomstutjämningen. Dessutom beräknas regionens kostnadsutjämning, regleringsbidrag/avgift, införandebidrag och strukturbidrag efter detta invånarantal.

Anslaget för kommunalekonomisk utjämning

Här redovisas aktuell ram som ska finansiera inkomstutjämningen samt strukturbidraget. Eventuella regleringar enligt statliga tillskott, finansieringsprincipen eller skattemässiga justeringar påverkar denna ram som i sin tur påverkar regleringspostens storlek. Regionen kan i knappsatsen på blad 1 välja en egen beräkning (värdesäkring) av statsbidraget/anslaget. Den beräkningen görs på rad 36 genom att anslaget från och med 2028 räknas upp med befolkning och pris (landstingsprisindex). **OBS! Detta är endast ett beräkningsantagande.** Det finns inga garantier för att statsbidraget värdesäkras.

Inkomstutjämningsbidrag, netto

Här redovisas en prognos över kostnaden för den statliga inkomstutjämningen, vilken ska garantera alla regioner 115 procent av medelskattekraften i riket. Förändras om användaren väljer egen prognos på **rikets** skatteunderlag.

Kostnadsutjämningen netto

Eftersom kostnadsutjämningen är ett nollsummespel mellan regionerna finansieras eventuell över- eller underskjutande del kollektivt. Beloppet i cellen visar hur stor denna kollektiva del är. Avgift eller bidrag hamnar på regleringsposten.

Strukturbidrag

Visar den totala kostnaden för strukturbidragen i riket i miljoner kronor för de olika åren. Ingår i beräkningen av regleringspostens storlek. Bidraget är fastställt för hela perioden i kronor per invånare och förändras endast vid ny befolkningsprognos.

Regleringsbidrag/avgift

Skillnaden mellan den aktuella anslaget för kommunalekonomisk utjämning och kostnaden för upprätthålla den garanterade nivån i inkomstutjämningen (inklusive strukturbidrag). Ett bidrag innebär att statens kostnader för att upprätthålla den garanterade nivån understiger den fastställda ramen, en avgift innebär det motsatta. På rad 53 beräknas alternativt regleringsbidrag/avgift ut, som används om regionen valt egen prognos i knappsatsen för **rikets** skatteunderlag eller värdesäkring i knappsatsen för statsbidrag.

Garantinivå

Siffran visar aktuell garantinivå uttryckt som andel av rikets medelskattkraft. Garantinivån kan endast ändras vid beslut av riksdagen.

Landstingsprisindex

SKR:s senaste prognos över prisutvecklingen. Efterhand som nya prognoser kommer följer de med uppdateringarna.

Skattesatser

Ändrad skattesats

Här läggs eventuella förändringar av skattesatsen. Förändringen skrivs i procentenheter och aktiveras med knappen på bladet Totala intäkter. Om skatten nästkommande år höjs med 0,5 procentenheter skrivs denna siffra in i cell D62. Den nya skattesatsen gäller då för resten av perioden.

Regionens skattesats

Skattesatsen används i beräkningen av regionens skatteintäkter.

Länsvis skattesats, 90 %

Den länsvisa skattesatsen ingår i beräkningarna av inkomstutjämnings **bidrag**. Den länsvisa skattesatsen ändras bara vid skatteväxlingar mellan regionen och kommunerna i länet. Den länsvisa skattesatsen är 90 procent av den genomsnittliga skattesatsen 2003 justerat för skatteväxlingar.

Länsvis skattesats, 85 %

Den länsvisa skattesatsen ingår i beräkningarna av inkomstutjämnings **avgift**. För regioner som betalar inkomstutjämningsavgift ska den länsvisa skattesatsen fastställas utifrån 85 procent av regionernas medelskattesats 2003, justerat för skatteväxlingar.

Kostnadsutjämning

Regionens bidrag/avgift i kostnadsutjämningen innevarande år i kronor per invånare. När den första prognosen för kostnadsutjämningen för budgetåret kommer i april/maj, skrivs den in här. Denna revideras i oktober då SCB gör en prognos. Beloppen är exklusive ersättning för befolkningsförändringar eftersom

eventuell ersättning för eftersläpningseffekter och ersättning för kraftiga befolkningsförändringar beräknas på blad 6.

Antal invånare 1/11

Antal invånare 1/11 fem år innan används till beräkningen av eftersläpningseffekter på blad 6.

Antal invånare den 31/12

Antalet invånare den 31/12 används för beräkning av ersättning för kraftiga befolkningsförändringar under de senaste tio åren.

Finansiering befolkningsförändringar

I modellen beräknas endast regionens ersättning för befolkningsförändringar. Ersättningarna finansieras av alla regioner men kan inte beräknas i modellen. SKR har gjort en beräkning av finansieringskostnaden per invånare, den finns på blad 2 rad 77 och länkas till blad 4 rad 13.

Inkomstutjämning [blad 3]

Regionens bidrag/avgift i inkomstutjämningen är beroende av vilka prognoser som används för rikets skatteunderlag, regionens skatteunderlag och regionens befolkning.

Regionens skatteunderlag

Hämtas från Indatabladet och utgör grunden för beräkningarna.

Uppräkningsfaktorer

Riket, fastställt för innevarande år

De av regeringen fastställda uppräkningsfaktorerna för innevarande år. Uppräkningsfaktorerna bestämmer medelskatekraft, regionens uppräknade egna skatteunderlag etc. för innevarande år.

Riket, fastställt för budgetår

De uppräkningsfaktorer som fastställs under innevarande år (i september) och som sedan ligger till grund för budgetårets preliminära skatteintäkter och inkomstutjämning.

Riksprognos

Prognosen för rikets skatteunderlag hämtas från Indatabladet. Dess innehåll beror på om man valt SKR:s eller regionens egen prognos på rikets skatteunderlag.

Eget skatteunderlag

Vilken prognos som används beror på om trendprognosen väljs eller om regionens egen prognos väljs.

Medelskattekraft

Medelskattekraften är beräknad som skatteunderlaget i riket, enligt senaste taxeringen multiplicerat med uppräkningsfaktorerna fram till aktuellt år, dividerat med antalet invånare i riket den 1/11 året innan.

Fastställd medelskattekraft

Medelskattekraften för innevarande år är redan fastställd för beräkningen av inkomstutjämnningen. När uppräkningsfaktorerna för budgetåret är fastställda beräknas och fastställs medelskattekraften även för detta år.

Prognos

Medelskattekraften enligt prognosen för skatteunderlagsutvecklingen i riket. Medelskattekraften är beroende av vilken prognos som används för rikets skatteunderlagsutveckling.

Garanterad skattekraft, riket

Garanterad medelskattekraft (115 procent) enligt prognosen för skatteunderlagsutvecklingen i riket. Den garanterade medelskattekraften är beroende av vilken prognos som används för rikets skatteunderlagsutveckling samt befolkningsprognosen för riket.

Antal invånare den 1/11 året innan

Regionens invånarantal den 1/11 året innan hämtas från Indatabladet. Antalet beror på valet mellan riksprognos enligt trend eller regionens egen prognos.

Skatteutjämningsunderlag

Regionens uppräknade skatteunderlag som beräknas utifrån regionens skatteunderlag enligt senaste taxeringen samt de uppräkningsfaktorer som valts.

Exempel: Regionens uppräknade skatteunderlag år 2027
beräknas enligt nedan:

Uppräknat skatteunderlag år 2027=

Skatteunderlag år 2023

* uppräkningsfaktor eget skatteunderlag eller SKR:s prognos år 2024

* uppräkningsfaktor eget skatteunderlag eller SKR:s prognos år 2025

* SKR:s skatteunderlagsprognos år 2026

* SKR:s skatteunderlagsprognos år 2027

Garanterat skatteunderlag

Alla regioner garanteras ett skatteunderlag per invånare motsvarande 115 procent av genomsnittet för riket. Det innebär att regionens garanterade skatteunderlag beräknas som den garanterade medelskattekraften multiplicerat med antal invånare i regionen den 1/11 året innan.

Underlag för inkomstutjämnning

Skillnaden mellan regionens garanterade skatteunderlag och regionens uppräknade skatteunderlag, i tusental kronor.

Regionen

Skattekraft, kr/invånare

Visar regionens egen medelskattekraft i kronor per invånare.

Skattekraft i procent av rikets

Visar regionens egen medelskattekraft i förhållande till rikets medelskattekraft. Över 115 procent innebär att en avgift ska erläggas i inkomstutjämnningen och är värdet under 115 procent innebär det att ett bidrag i inkomstutjämnningen ska erhållas.

Länsvis skattesats

Beroende på hur kommunens skattekraft förhåller sig till garantinivå (över eller under 115 procent) används antingen en länsvis skattesats som är 90 procent av genomsnittet i riket korrigerat för skatteväxlingar eller en som motsvarar 85 procent.

Inkomstutjämningsbidrag

Uppgifterna används i bladet Totala intäkter.

Kronor per invånare

Regionens bidrag i inkomstutjämnings, i kronor per invånare. Underlaget för inkomstutjämnings multipliceras med den länsvisa skattesatsen och divideras med antalet invånare i regionen den 1/11 året innan.

Tkr

Regionens bidrag eller avgift i inkomstutjämnings, i tusental kronor.

Inkomstutjämningsavgift

Uppgifterna används i bladet Totala intäkter.

Kr per invånare

Den del av det uppräknade skatteunderlaget som överstiger rikets medelskatekraft med 115 procent multipliceras med 85 procent av den länsvisa skattesatsen och divideras med antalet invånare i länet den 1/11 året innan.

Tkr

Regionens avgift i inkomstutjämnings, i tusental kronor.

Kostnadsutjämnings [blad 4]

Kostnadsutjämnings beräknas utifrån ett stort antal faktorer. Regionens utfall är beroende av utvecklingen i dels den egna regionen, dels i riket som helhet.

I dagsläget går det inte att göra någon prognos på hela kostnadsutjämnings utan endast för befolkningsförändringar. På bladet redovisas istället senaste utfall per delmodell, och eventuell prognos/utfall för budgetåret.

Lpi, procent

Här redovisas den senaste prognosen över landstingsprisindex. Detta används för att räkna upp bidrag/avgift i de delmodeller där kostnadsvolymer räknas upp årligen.

Befolkningsförändringar

I kostnadsutjämningsen finns en kompensation för regioner med snabbt växande befolkning och från och med 2020 ersättning för kraftiga befolkningsförändringar under tio år (se blad 6). Befolkningsförändringarna är den enda komponent i kostnadsutjämningsen som förändras i och med regionens befolkningsprognos per 1/11 (egen prognos eller trend). Är förändringen av befolkningen i regionens befolkningsprognos per 1/11 på totalnivå (rad 32 eller 33 på blad 2) tillräckligt kraftig räknar modellen ut kompensation. Beräkningarna finns på blad 6 och resultatet ingår i kostnadsutjämningsen. I modellen beräknas endast regionens ersättning för befolkningsförändringar. Ersättningarna finansieras av alla regioner men kan inte beräknas i modellen. SKR har därför gjort en beräkning av finansieringskostnaden per invånare, den finns på blad 2 rad 77 och länkas till blad 4 rad 13.

Strukturbidrag [blad 5]

Här redovisas det eventuella bidrag som utgår till regioner som fått behålla hela eller delar av det strukturbidrag de hade under 2013. Den del av det tidigare strukturbidraget som utgörs av ersättning för små regioner kvarstår medan resterande del av strukturbidraget föreslås reduceras så att den totala minskningen av strukturbidraget begränsas till högst 0,11 procent av det uppräknade skatteunderlaget 2014. Det totala strukturbidraget är fastställt för hela perioden i kronor per invånare. Strukturbidraget ligger utanför kostnadsutjämningsen och finansieras via regleringsposten.

Befolkningsförändringar [blad 6]

Ersättningen för befolkningsförändringar ingår som en del av kostnadsutjämningsen och kompenserar regionen för snabb befolkningstillväxt och kraftiga befolkningsförändringar.

Ersättning för eftersläpning

De regioner som har haft en snabb tillväxt under en följd av år kompenseras för den eftersläpning av intäkterna som förekommer i systemet. Kompensationen utgår om regionen under de senaste fem åren haft en genomsnittlig årlig befolkningsökning på minst 1,2 procent. Dessutom måste regionens befolkning ha ökat med minst 1,2 procent mellan november två år innan bidragsåret och november året innan bidragsåret. Uppfylls båda dessa kriterier får regionen de

intäkter det överskjutande antalet personer skulle ha genererat i form av skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Ersättning kraftiga befolkningsförändringar

I kostnadsutjämnningen för befolkningsförändringar i regioner har från och med 2020 en ny komponent införts som kompenserar för merkostnader vid kraftiga befolkningsförändringar under tio år. Om befolkningen i riket växer är gränsvärdet för kompensation för växande befolkning lika med förändringstakten i riket plus två procentenheter, annars är det +2 procentenheter. Om befolkningen i riket minskar är gränsvärdet för minskande befolkning lika med förändringstakten i riket minus två procentenheter, annars är det -2 procentenheter. För varje procentenhet som befolkningen växer eller minskar utöver gränsvärdet utgår en kompensation om 100 kronor per invånare.

Statsbidrag [blad 7]

På bladet redovisas anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Läkemedelsbidraget ingår inte. Anslaget syns även på blad 2, rad 35, för uträkning av regleringsposten. På bladet redovisas de senaste tillskotten och avdragen utifrån nivån året innan innevarande år.

Periodisering [blad 8]

På bladet visas preliminärt utbetalda skatter och slutavräkningarna. Slutavräkningarna fastställs i samband med att taxeringarna fastställs, i december året efter inkomståret. Slutavräkningarna regleras sedan i januari följande år. Slutavräkningarna för inkomståret X regleras således i januari år X+2.

Slutavräkningarna skall dock, enligt rådet för kommunal redovisning, bokföras det år de avser. I korthet innebär rekommendationen att en kollektiv prognos för redovisningsårets slutavräkning för kommunalskatten ska bokföras i boksluten. Den prognos som ska användas för tillämpningen av rekommendationen bygger på SKR:s decemberprognos. På bladet redovisas två uppställningar.

Enligt redovisning

Här redovisas de preliminära skatteintäkterna samt slutavräkningarna som enligt redovisningsprincipen ska bokföras på respektive år. Dessa är:

- Justering av föregående års uppbokade slutavräkning.

- Slutavräkning som ska bokas upp i bokslut. Budgetuppräkningsfaktorn fastställs i december och till dess används den prognos regionen valt för rikets skatteunderlag. Slutavräkningen är skillnaden mellan de fastställda uppräkningsfaktorerna och den prognos som regionen valt för rikets skatteunderlag.

Enligt kassa

Här redovisas skatter och slutavräkningar utifrån vilket år de utbetalas.

Egen uppräkningsfaktor [blad 9]

Hjälpställning för regioner som vill använda egen uppräkningsfaktor för länets skatteunderlagsförändring, byggd på historisk trend och justering mot riket.

Övriga blad

I modellen finns det ytterligare ett blad med läns-koder. Här återfinns en lista över samtliga regioners läns-kod.